

Elemente pentru Considerație Specială:

MOLDOVA JILDP Grupuri Vulnerabile

Claude Cahn
Human Rights Adviser
UN Country Team Moldova
ccahn@ohchr.org, claudio.cahn@undp.org

Introducere

- **Sumarul Prezentării**
- **Scopurile Prezentării**
- **Context**
- **Accent pe recomandările relevante pentru administrația locală, includere locală**

Comitetul ONU pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale (ultimul raport despre Moldova: 2004): Grupurile Vulnerabile

Grupuri Vulnerabile Nominalizate:

- **Tinerii, femeii, Romii (șomaj, diferență de salarizare)**
- **Femeii (trafic, violență în familie)**
- **Copii cu handicap mintal ușor (pericolul plasării în instituții)**
- **Copii lăsați în țară de părinții migranți**

Comitetul ONU pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale (ultimul raport despre Moldova: 2004): Probleme

- **HIV/SIDA**
- **Nivele înalte de tuberculoză**
- **Abuz de droguri**
- **Mortalitate infantilă și maternă**
- **Condiții în spitale, în special spitale psihiatrice**
- **Abandon școlar**
- **Lipsă de educație sexuală**
- **Lipsă în zone rurale a azilurilor de violență în familie**

**Comitetul ONU pentru Eliminarea
Discriminării Față de Femei (ultimul
raport despre Moldova: 2006): Grupuri
Vulnerabile (între femei)**

- femei din mediu rural,
- femei singure cap de gospodărie,
- femei aparținând grupurilor etnice, în particular femei Romi,
- femei cu handicap
- femei în vârstă

Comitetul ONU pentru Eliminarea Discriminării Față de Femei (ultimul raport despre Moldova: 2006): Probleme

- **Violență în familie (lipsa accesului la aziluri și asistență juridică)**
- **Traficare și exploatare sexuală**
- **Lipsa femeilor în funcții de decizie (inclusiv la nivel local)**
- **Concentrarea femeilor în sectoare slab remunerate a pieții muncii**
- **Nivele înalte de avort, sănătate reproductivă și măsuri de educare sexuală inadecvate**

Comitetul ONU pentru Eliminarea Discriminării Rasiale (ultimul raport despre Moldova: 2008): Grupuri Vulnerabile

- **Romi (7 alineate)**
- **Musulmani (2 alineate)**
- **Alte minorități: Ucraineni, Găgăuzi, Bulgari, Ruși, Azeri, Tătari**
- **Persoane de origine africană sau asiatică**

Comitetul ONU pentru Eliminarea Discriminării Rasiale (ultimul raport despre Moldova: 2008): Probleme

- **date lipsă/date proaste**
- **eșecuri repetate de implementare a programelor pentru includerea minorităților**
- **discriminare în angajarea în muncă, eșec de asigurare a reprezentării adecvate în organele publice (Romi)**
- **Prevederi inadecvate pentru înmormântări (musulmani)**
- **Prevederi inadecvate pentru școlarizarea minorităților sau includerea minorităților în școlarizare (toate minoritățile)**

Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului (ultimul raport despre Moldova: 2009): Grupuri Vulnerabile (în rândurile copiilor)

- copii din familii social dezavantajate
- copii cu handicap
- copii cu HIV/SIDA
- copii care aparțin diferitor grupuri etnice, în particular Romi
- copii care au viziuni religioase diferite
- copii lăsați în țară de părinții migrați
- copii instituționalizați

Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului (ultimul raport despre Moldova: 2009): Probleme

- Violență, abuz și neglijarea copiilor
- Lipsa susținerii sociale pentru copii din grupuri deosebit de vulnerabile
- Nivele înalte de instituționalizare, susținere insuficientă pentru copii de-instituționalizați
- Servicii educaționale, sociale și medicale inadecvate pentru copii cu handicap și familiile lor în mediul propriu de trai
- Rate în creștere a maladiilor sexual transmisibile (STI), inclusiv HIV/SIDA, și nerespectarea confidențialității statutului HIV al pacienților
- Școlarizare inadecvată a minorităților, în particular Romi

Comitetul ONU pentru Drepturile Omului (ultimul raport despre Moldova: 2009): Grupuri Vulnerabile

- Romi
- Musulmani și alte minorități religioase
- Minorități sexuale
- Persoane infectate cu HIV/SIDA
- Femei (diferențe de remunerare, reprezentarea în luarea deciziilor, violență în familie, traficare)
- Persoane cu tuberculoză
- Copii aflați în conflict cu legea

Comitetul ONU pentru Drepturile Omului (ultimul raport despre Moldova: 2009): Probleme

- Discriminare în diferite sectoare, amenințări cu violența sau alte abuzuri (Romi, persoane care trăiesc cu HIV/SIDA, femei, minorități sexuale)
- Persoane cu tuberculoză (amenințări cu detenție arbitrară)
- Utilizarea frecventă a detenției (copii aflați în conflict cu legea)
- Negarea diferitor libertăți religioase (minorități religioase)

Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței, a Consiliului Europei (ECRI) (ultimul raport despre Moldova: 2007): Grupuri Vulnerabile

- Romi
- Grupuri religioase minoritare (musulmani, evrei, protestanți, alții)
- Minorități Naționale
- Minorități Sexuale
- Imigranți, refugiați și solicitanți de azil

Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței, a Consiliului Europei (ECRI) (ultimul raport despre Moldova: 2007): Probleme

- Insulte verbale a celor vizibil diferiți (africani, asiatici, romi), vandalism anti-semitic
- Profilarea etnică și verificări a identității de către poliție
- Excluderea Romilor de la luarea deciziilor, excluderea extremă socio-economică a unui segment din societatea Romilor, discriminarea împotriva Romilor
- Restricții arbitrare împotriva comunităților religioase minoritare
- Implementare limitată a drepturilor de utilizare a limbilor minorităților (cu referință particulară la cea găgăuză)

ANEXĂ

Sumar ne-exhaustiv a recomandărilor de bază ale rapoartelor internaționale și europene privind includerea Romilor în Moldova

Romi 1
(Comitetul ONU pentru Drepturile
Omului, Octombrie 2009)

“...informația Statului-parte precum că sărăcia extremă prevalentă în comunitățile Rome este cauzată de lipsa educației și calificărilor. Totuși, menționează cu îngrijorare că Romii rămân marginalizați social și economic, cu acces limitat la serviciile sociale cum ar fi asistența medicală, angajare în muncă, educație și locuințe. Este de asemenea îngrijorat de atitudinea discriminatorie vizavi de Romi în societatea largă, demonstrat, printre altele, de excluderea lor *de facto* din participare în viața publică. (Art. 2, 25 și 26)

“Statul-parte ar trebui să consolideze toate măsurile necesare pentru asigurarea beneficiilor de către Romi de drepturile lor prevăzute de Convenție privind o bază egală cu toate celelalte grupuri sociale, inclusiv cele orientate spre includerea și integrarea lor în societatea largă, la asigurarea aplicării efective a interdicției discriminării rasiale, și pentru ridicarea conștientizării publice a drepturilor recunoscute de Convenție.”

Romi 2
(Comitetul ONU pentru Eliminarea
Discriminării Rasiale, raport despre Moldova,
mai 2008)

7 alineate de Îngrijorări, inclusiv

- **discriminarea Romilor în angajare și educație**
- **eșecul de a asigura reprezentare adecvată a Romilor în organe publice**
- **eșecul de a elabora suficient politici pentru includerea Romilor**
- **nivele înalte de antipatie împotriva Romilor și altora, și nivele joase de înregistrare a cazurilor de discriminare**

Romi 3
(Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului,
raport despre Moldova, ianuarie 2009)

"Comitetul continuă să fie îngrijorat de faptul că copiii Romi rămân a fi victime a tratamentului discriminatoriu și au acces redus la educație, medicină și un standard de viață adecvat. Mai mult ca atât, Comitetul menționează că deși schema națională de asigurare medicală este concepută să ajute copii din familii care trăiesc în sărăcie sau din familii cu necesități speciale, aceste familii nu se bucură de acces egal la serviciile medicale."

Romi 3

(Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului,
raport despre Moldova, ianuarie 2009)

“Comitetul ... rămâne îngrijorat de lipsa informației adecvate privind rata mortalității infantile în rândurile Romilor și regretă lipsa de cooperare între Statul parte

.... Comitetul recomandă ca informația privind ratele mortalității în rândurile Romilor să fie prezentată în mod urgent și să fie utilizată drept bază pentru elaborarea și implementarea programelor de soluționare a problemei ratelor de mortalitate infantilă în rândurile Romilor.”

Romi 3
(Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului,
raport despre Moldova, ianuarie 2009)

"Comitetul este îngrijorat că ratele de școlarizare a copiilor Romi sunt mai joase decât cele ale copiilor ne-Romi la toate nivelele educaționale, că o proporție semnificativă a copiilor Romi nu frecventează școala primară în comparație cu copii ne-Romi și că doar jumătate din copii Romi frecventează școala secundară. Comitetul este de asemenea îngrijorat de posibilitățile limitate pentru instruire în limba Romani. Comitetul recomandă ca Statul-parte să:

- (a) adopte măsuri pentru soluționarea discrepanțelor etnice în accesarea educației;**
- (b) elaboreze și implementeze strategii și programe pentru asigurarea accesului copiilor Romi la educația generală;**
- (c) asigure existența garanțiilor adecvate pentru beneficierea optimă de către copii Romi de dreptul la educație."**

Romi 4
(Comisia Europeană împotriva Rasismului și
Intoleranței, a Consiliului Europei (ECRI), al
Treilea Raport ECRI despre Moldova, aprilie 2008)

“... un șir de recomandări făcute în cel de-al doilea raport ECRI nu au fost implementate, sau au fost implementate doar parțial. ... Majoritatea Romilor trebuie să confrunte numeroase dificultăți, rezultând în marginalizarea comunităților Rome în Moldova. ECRI deplânge faptul că un număr mare de Romi continuă să trăiască în condiții extrem de dificile. ... Există afirmații că unii Romi sunt împiedicați, din cauza originii lor etnice, să acceseze angajarea în muncă și locuri publice. ...”